

ÖNELLENŐRZŐ KÉRDÉSSOR II.

Tényállástan

Büntetőjog 1.

Igazságügyi igazgatási alapszak

1. Sorolja fel a tényállás három fajtáját!

Csemáné Váradi Erika – Görgényi Ilona – Gula József – Jacsó Judit – Lévy Miklós – Sántha Ferenc: Magyar büntetőjog. Általános rész. Miskolci Egyetemi Kiadó, Miskolc, 2015. továbbiakban: Tankönyv 47. o., A történeti, a törvényi és az általános törvényi tényállás.

2. Nevezze meg a törvényi tényállás három formáját!

Tankönyv 46. o. alaptényállás, minősített tényállás, privilegizált tényállás

3. A tényállási elemek csoportosítása

Tankönyv 47. o.

I. A bűncselekmény tárgya, a jogi tárgy	II. A tárgyi oldal tényállási elemei	III. A bűncselekmény alanya	IV. Az alanyi oldal tényállási elemei
<i>szükséges</i>	- az elkövetési tárgy - <i>gyakori</i> - az elkövetési magatartás – <i>szükséges</i> - az eredmény – <i>gyakori</i> - az okozati összefüggés – <i>gyakori</i> - az elkövetés szituációjához tartozó elemek - <i>esetleges</i>	<i>szükséges</i>	- szándékosság vagy gondatlanság – <i>szükséges</i> - motívum, célzat - <i>esetleges</i>

4. Határolja el a jogi tárgyat és az elkövetési tárgyat!

Konzultáció. Tankönyv 48-49. o.

Jogi tárgy - az a büntetőjog által védett érdek, illetve érték, amelyet a bűncselekmény sért vagy veszélyeztet (szükséges tá. elem); elkövetési tárgy - az a konkrét dolog vagy személy, amelyre a bűncselekmény irányul (obj., gyakori tá. elem)

5. Hogyan nevezzük az elkövetési tárgyat, ha a bűncselekmény személy ellen irányul?

Tankönyv 50. o. - passzív alany

6. Milyen típusait különböztetjük meg az elkövetési magatartásnak?

Tankönyv 51. o., Tevés (aktív) és mulasztás (passzív).

7. Hogyan lehet csoportosítani a bűncselekményeket az elkövetési magatartás szempontjából?
Tankönyv 51-52. o. Kizárólag tevással elkövethető bűncselekmények. Kizárólag mulasztással elkövethető bűncselekmények. Tevással és mulasztással egyaránt megvalósítható bűncselekmények.
8. A mulasztás büntetőjogi fogalma
Tankönyv 51. o. Kötelességellenes nem-tevés. A cselekvési kötelesség mellett fennáll a cselekvési lehetőség.
9. Az eredmény alapján milyen típusú cselekményeket ismerünk?
Tankönyv 53. o. Immateriális (magatartási bűncselekmények – alaki bűncselekmény) és materiális (eredmény bűncselekmény – anyagi bűncselekmény)), ez utóbbi lehet materiális sértő vagy materiális veszélyeztető bűncselekmény
10. Az eredmény fogalma.
Tankönyv 53. o. A bűncselekmény elkövetési magatartásával okozati összefüggésben bekövetkező külvilági változás, amely tényállási elemként a törvényi tényállás alapesetében vagy minősítő körülményként szerepel.
11. Mi az okozati összefüggés?
Tankönyv 54. o. Az elkövetési magatartás és az eredmény közötti kapcsolat.
12. Sorolja fel az elkövetés szituációjához tartozó elemeket!
Tankönyv 54-55. o. Az elkövetés helye, ideje, az elkövetés módja, eszköze.
13. Melyek az alannyá válás feltételei?
Tankönyv – 55-56. o.
 1. Természetes személy, ember.
 2. Megfelelő életkor - a bűncselekmény elkövetésekor a 14. életévét betöltése (kivételesen, a Btk. 16. §-ában taxatív felsorolt bűncselekmények esetén 12. életév).
 3. Az elkövetéskor megfelelő beszámítási képesség.
14. Határozza meg, mi jellemzi a különös bűncselekmények speciális alanyait (tetteseit)!
Személyes kvalifikáltság. Tankönyv 56. o.
15. Csoportosítva sorolja fel az alanyi oldal tényállási elemeit! *Konzultáció*
szándékosság vagy gondatlanság – szükséges
motívum, célzat – esetleges
16. Határozza meg a szándékosság Btk-beli fogalmát!
Btk. 7. §, Tankönyv 57. o.
17. A szándékosság két fajtája
Egyenes szándék (dolus directus) és eshetőleges szándék (dolus eventualis)
18. Mi jellemzi a szándékosság akarati-érzelmi és tudati (értelmi) oldalát?
Tankönyv 57-58. o.

	Egyenes szándék	Eshetőleges szándék
--	------------------------	----------------------------

	<i>(dolus directus)</i>	<i>(dolus eventualis)</i>
Tudati (értelmi) oldal	előre látja cselekményének következményeit /tények tudata + társadalomra veszélyesség (materiális jogellenesség) tudata/	előre látja cselekményének következményeit /tények tudata + társadalomra veszélyesség (materiális jogellenesség) tudata/
Akarati-érzelmi oldal	a cselekménye következményeit KÍVÁNJA	a cselekménye következményeibe BELNYUGSZIK

19. Határolja el akarati-érzelmi ill. tudati oldal szempontjából az eshetőleges szándékot és a tudatos gondatlanságot!

Konzultáció. Tankönyv 59. o.

	Eshetőleges szándék <i>(dolus eventualis)</i>	Tudatos gondatlanság <i>(luxuria)</i>
Tudati (értelmi) oldal	előre látja cselekményének következményeit /tények tudata + társadalomra veszélyesség (materiális jogellenesség) tudata/	előre látja cselekménye LEHETSÉGES következményeit
Akarati-érzelmi oldal	a cselekménye következményeibe BELNYUGSZIK	KÖNNYELMŰEN BÍZIK a következmények elmaradásában

20. Határozza meg a gondatlanság Btk-beli fogalmát!

Btk. 8. §. Tankönyv 58. o.

21. A gondatlanság két fajtája

tudatos gondatlanság (luxuria) és a hanyagság (negligentia)

22. Mit értünk a tudatos gondatlanság esetén „könnyelmű bizakodás” alatt?

Tankönyv 60. o.

A bizakodás könnyelmű jellegének megítélése értékelést igényel. Ilyen esetben az elkövető bízik abban, hogy valamely konkrét körülmény (pl. saját képessége, szaktudása, ügyessége) folytán a lehetséges eredmény elmarad, de a helyzet megítélésében könnyelműen bizakodott.

Ilyen konkrét körülmény hiányában az elkövető alaptalanul bizakodik, amely azonos a belenyugvással (=> eshetőleges szándék)

A következmények elmaradásában való megalapozott bizakodás esetén viszont a magatartás tanúsítója könnyelműnek nem tekinthető, így a gondatlansága nem állapítható meg, bűnösség hiányában pedig nem valósul meg bűncselekmény.

23. Mi az alapja a büntetőjogi felelősségre vonásnak a hanyagság esetében?

Az elkövetőtől elvárható előrelátás hiánya. Tankönyv 60. o.

24. Melyek a hanyagság (negligentia) esetén a tőle elvárhatóság objektív és szubjektív feltételei?

Tankönyv 60-61. o. – objektív: gondossági kötelesség; szubjektív: a gondossági kötelesség tanúsítására való képesség

25. Hogyan szabályozza a Btk. a vegyes bűnösségű bűncselekményeket?

Tankönyv 61-63. o., Btk. 9. §

26. Mit jelent a praeterintentionalis bűncselekmény fogalma? Írjon rá példát!

*Kizárólag vegyes bűnösséggel megvalósuló bűncselekmények. Pl. halált okozó testi sértés.
Tankönyv 62. o.*

27. Említsen példát motívumra és célzatra!

Tankönyv 63. o.

28. Milyen bűnösséggel követhetők el a célzatos bűncselekmények?

Csak egyenes szándékkal követhetők el. Tankönyv 63. o.

29. Nevezze meg az alábbi bűncselekmények általános törvényi tényállási elemeit, és csoportosítsa azokat!

a) Közúti baleset okozása – Btk. 235.§ (1) „Aki a közúti közlekedés szabályainak megszegésével másnak vagy másoknak gondatlanságból súlyos testi sértést okoz (...)”

	<i>általános tvi tényállási elem megnevezése</i>	<i>alanyi vagy tárgyi oldalhoz tartozás</i>	<i>előfordulási gyakoriság</i>
<i>aki</i>	<i>alany</i>	<i>alanyi oldal</i>	<i>szükséges</i>
<i>közúti közlekedés szabályainak megszegése</i>	<i>elkövetési magatartás</i>	<i>tárgyi oldal</i>	<i>szükséges</i>
<i>más vagy mások</i>	<i>elkövetési tárgy (passzív alany, mert személy)</i>	<i>tárgyi oldal</i>	<i>gyakori</i>
<i>gondatlanság</i>	<i>bűnösség</i>	<i>alanyi oldal</i>	<i>szükséges</i>
<i>súlyos testi sértés</i>	<i>eredmény</i>	<i>tárgyi oldal</i>	<i>gyakori</i>

b) Lopás - Btk. 370. § (1) „Aki idegen dolgot mástól azért vesz el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa.”

	<i>általános tvi tényállási elem megnevezése</i>	<i>alanyi vagy tárgyi oldalhoz tartozás</i>	<i>előfordulási gyakoriság</i>
<i>aki</i>	<i>alany</i>	<i>alanyi oldal</i>	<i>szükséges</i>
<i>idegen dolog</i>	<i>elkövetési tárgy</i>	<i>tárgyi oldal</i>	<i>gyakori</i>
<i>szándékosság</i>	<i>bűnösség</i>	<i>alanyi oldal</i>	<i>szükséges</i>
<i>elvesz</i>	<i>elkövetési magatartás</i>	<i>tárgyi oldal</i>	<i>szükséges</i>
<i>jogtalan eltulajdonítás</i>	<i>célzat</i>	<i>alanyi oldal</i>	<i>esetleges</i>

c) Csalás – Btk. „373. § (1) Aki jogtalan haszonszerzés végett más tévedésbe ejt, vagy tévedésben tart és ezzel kárt okoz...”

	<i>általános tví tényállási elem megnevezése</i>	<i>alanyi vagy tárgyi oldalhoz tartozás</i>	<i>előfordulási gyakoriság</i>
<i>aki</i>	<i>alany</i>	<i>alanyi oldal</i>	<i>szükséges</i>
<i>jogtalan haszonszerzés</i>	<i>célzat</i>	<i>alanyi oldal</i>	<i>esetleges</i>
<i>más</i>	<i>elkövetési tárgy (passzív alany, mert személy)</i>	<i>tárgyi oldal</i>	<i>gyakori</i>
<i>szándékosság</i>	<i>bűnösség</i>	<i>alanyi oldal</i>	<i>szükséges</i>
<i>tévedésbe ejtés vagy tévedésben tartás</i>	<i>elkövetési magatartás</i>	<i>tárgyi oldal</i>	<i>szükséges</i>
<i>kár</i>	<i>eredmény</i>	<i>tárgyi oldal</i>	<i>gyakori</i>

d) Kényszerítés – Btk. „195. § Aki más erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszerít, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűnjön, és ezzel jelentős érdeksérelmet okoz”

	<i>általános tví tényállási elem megnevezése</i>	<i>alanyi vagy tárgyi oldalhoz tartozás</i>	<i>előfordulási gyakoriság</i>
<i>aki</i>	<i>alany</i>	<i>alanyi oldal</i>	<i>szükséges</i>
<i>más</i>	<i>elkövetési tárgy (passzív alany, mert személy)</i>	<i>tárgyi oldal</i>	<i>gyakori</i>
<i>szándékosság</i>	<i>bűnösség</i>	<i>alanyi oldal</i>	<i>szükséges</i>
<i>erőszak vagy fenyegetés</i>	<i>elkövetési mód (szituációs elem)</i>	<i>tárgyi oldal</i>	<i>esetleges</i>
<i>kényszerítés</i>	<i>elkövetési magatartás</i>	<i>tárgyi oldal</i>	<i>szükséges</i>
<i>jelentős érdeksérelmelem</i>	<i>eredmény</i>	<i>tárgyi oldal</i>	<i>gyakori</i>